

Inclusie voor iedereen, met kennis als hulpmiddel

Alle kennis over inclusie overzichtelijk gebundeld in één website

Congres Focus op Onderzoek, 15 juni 2023

Martin Schuurman, zelfstandig onderzoeker Kalliope Consult

Anke Visserman, innovator en toezichthouder

De inclusieve samenleving

Is een samenleving waarin er voor niemand obstakels zijn en worden ervaren, om naar behoefte en vermogen en op eigen gekozen wijze mee te kunnen doen.

Inclusie is *samen*.

DANSEN VOOR IEDEREEN
VOLWASSENEN IN ZEIST

Heb jij een lichamelijke beperking en zou je graag willen dansen?
"Dansen voor iedereen" maakt het mogelijk!

Nu 6 danslessen van 1,5 uur voor €90,-
Start dinsdag 4 april 2023
Neem contact op met Arda Thijssen
arda@sportiefzeist.nl of 06 31932989

kunstenuisidea.nl/dans

KunstenHuis Idea
Dansschool
EDC

De praktijk

In lijn met het VN-verdrag worden - om meer inclusie te bereiken - door landelijke en lokale overheden en door belangenorganisaties (zoals VGN, Ieder(in), LFB) beleidsvisies en plannen ontwikkeld en projecten uitgevoerd.

In de praktijk echter gaat die toename van inclusie nog moeizaam, veel zit in de weg:

- Wet- en regelgeving.
- Mensen met een beperking staan niet voldoende op het netvlies.
- Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van bestaande kennis.

Een project dat kennis bundelt

Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van bestaande kennis. Dit heeft te maken met:

- Die kennis is verspreid en versnipperd. Tientallen organisaties houden zich - soms in afstemming met elkaar maar vaak op zichzelf - met die kennisverwerving bezig.
- Velen zijn hierdoor onvoldoende op de hoogte van wat er aan kennis over inclusie is.

Omdat deze versnippering effectieve kennistoepassing in de weg staat, voerden we een project uit met als doel:

1. Bundeling en ordening van bestaande kennis over inclusie en de implementatie daarvan.
2. Het resultaat daarvan op een toegankelijke manier ter beschikking stellen aan de buitenwereld.

Bronnen van dataverzameling

We hebben in dit project geen nieuwe kennis ontwikkeld, maar louter verzameld en verwerkt wat er aan bestaande kennisproducten aanwezig is. De belangrijkste bronnen waren:

- De websites en nieuwsbrieven van:
  - onderzoeksinstituten (o.a. Vilans, Movisie, SCP, Nivel, Verwey-Jonker Instituut);
  - onderzoeksbureaus (o.a. AEF, bureau HHM);
  - overheidsorganen (o.a. VWS, OCW, UN);
  - belangenorganisaties (o.a. Ieder(in), VGN, VNG);
  - andere organisaties die op het terrein van inclusie en participatie - in het bijzonder van mensen met een beperking werkzaam zijn (o.a. College voor de Rechten van de Mens).
- De digitale bibliotheek van onderzoeksbureau Kalliope Consult.
- Contacten met mensen die persoonlijk bij kennisontwikkeling rond inclusie betrokken zijn.

Analyse van de kennisproducten

Oogst tot dusver: ongeveer 200 kennisproducten (publicaties, links naar sites, casuïstiek).

Het betreft zowel wetenschappelijke kennis als ervaringskennis (tal van de verzamelde kennisbronnen hebben betrekking op de ervaringen met inclusie van mensen met een beperking zelf).

- Ordening van deze producten in levensdomeinen. Hierbij hebben we de indeling van het Ministerie van VWS in het programma *Volwaardig leven* gevolgd. Het betreft achtereenvolgens de domeinen Wonen, Werken, Onderwijs, Vervoer en Vrije tijd.
- Binnen elk domein hebben we de kennis op vijf onderwerpen behandeld:
  - (1) De betekenis van dit domein voor de mens.
  - (2) De huidige situatie met inclusie (deelname, wet- en regelgeving, innovaties, hoe staan we er al bij al voor).
  - (3) De inclusieve route op dit domein.
  - (4) Suggesties voor verdiepende informatie en tips.
  - (5) Adviezen voor beleidsmakers.

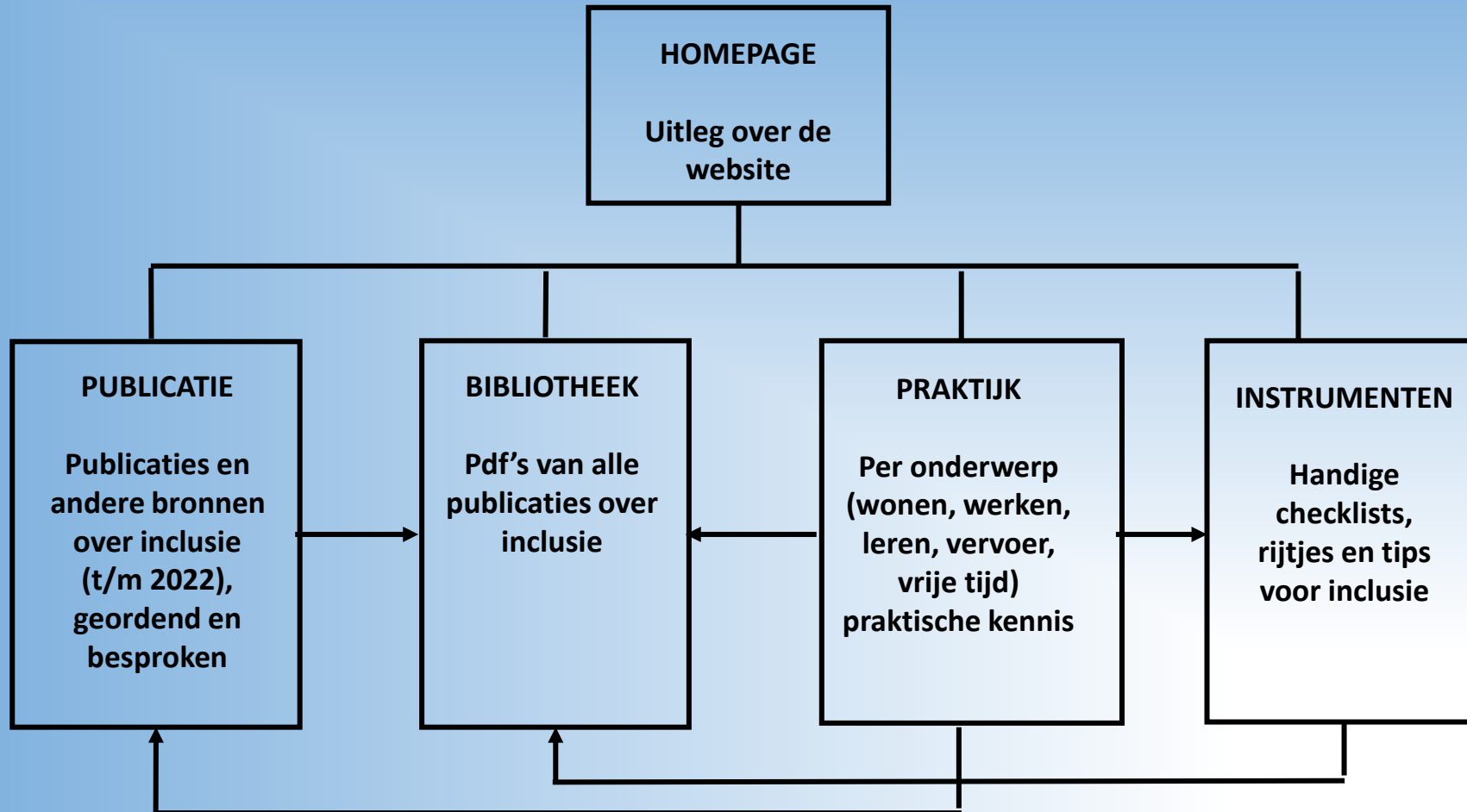
Ontsluiting voor de buitenwereld

Het resultaat van de analyse is neergelegd in een eigen, digitale publicatie. Deze is zichtbaar en beschikbaar op www.inclusievooriedereen.nl

Op deze site is ook een praktijkgedeelte opgenomen: per domein praktische kennis voor wie, als persoon met een beperking of als ondersteuner, met een wens voor inclusie te maken krijgt.

De website wordt momenteel uitgebreid met twee nieuwe functies: Bibliotheek en Instrumenten. Deze nieuwe versie (2.0) zal in de loop van de zomer worden gelanceerd.

Inrichting van de website

Startpagina Bibliotheek

CONTACT **MIJN INCLUSIE**

inclusie
voor iedereen

publicatie **bibliotheek** praktijk instrumenten voorlezen Zoeken...

Home > Bibliotheek

BIBLIOTHEEK

In deze bibliotheek zijn alle beschikbare publicaties over inclusie als Pdf opgeslagen. Hieronder zijn van elke publicatie achtereenvolgens weergegeven: auteur(s), titel, jaar van verschijning, appendix (in het geval dat van een auteur in hetzelfde jaar meerdere publicaties zijn verschenen) en onderwerp(en).

Als je op een titel klikt, kom je in de betreffende publicatie. Je kunt links ook filteren naar onderwerp, afzonderlijke auteur of jaar van verschijning.

onderwerpen

- wonen
- werken
- leren
- vervoer
- vrije tijd

auteur	titel	jaar	appendix	onderwerpen
Bureau HHM	Handreiking beschermende woonomgeving voor mensen met lvb	2020		
Groenlinks	Ons land is beperkt. Initiatiefnota GroenLinks	2022		
Nivel e.a.	Monitoring Onbeperkt meedoen. Eindrapportage overkoepelende indicatoren 2016-2020	2021		
OCW en VWS	Passend onderwijs en jeugdzorg. Brief aan Tweede Kamer	2020		

Voorbeeld van gebruik van de website (1)

Een onderzoeker bereidt een onderzoeksvoorstel voor naar de voorwaarden en mogelijkheden van werkplekken van mensen met een beperking in de horeca. Zij wil weten welke kennis hierover al aanwezig is. Zij raadpleegt op onze site de Bibliotheek op het domein arbeid.

Zij heeft ook gehoord dat belangenorganisatie Ieder(in) werk voor mensen met een beperking tot speerpunt heeft gemaakt en zij heeft vanwege het belang van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap speciale aandacht voor het mensenrechtenaspect. Zij wil binnen de bibliotheek dus graag ook de publicaties van Ieder(in) en het College voor de Rechten van de Mens afzonderlijk op een rijtje zien. En dan graag over de periode 2020-2023. Daarnaast raadpleegt zij uiteraard het hoofdstuk werken uit de Publicatie.

Voorbeeld van gebruik van de website (2)

B&W van een middelgrote gemeente heeft in zijn programma opgenomen dat de fietspaden in een nieuw te bouwen wijk meteen maximaal toegankelijk en veilig worden gemaakt voor ouderen en mensen met een beperking. Een ambtenaar wordt aan het werk gezet om hier voorstellen voor te doen.

Deze wil meteen concrete suggesties (zo zijn ambtenaren) en gaat linea recta naar het onderdeel Instrumenten van onze site. Daar ziet hij bij het onderwerp vervoer, naast een aantal bruikbare tips, ook een prachtige checklist van de Fietsersbond, met een link naar de betreffende publicatie in de Bibliotheek. En zowaar, in die bibliotheek vindt hij op het onderwerp vervoer nog meer nuttige publicaties. De Publicatie op de site laat hij nog even liggen, aan wat hij nu heeft gevonden, heeft hij voorlopig ruim voldoende.

Voorbeeld van gebruik van de website (3)

Een bewoner van een woonvoorziening voor mensen met een verstandelijke beperking heeft zich zodanig ontwikkeld dat hij toe is aan de overgang naar zelfstandig wonen en naar betaald werk. Een gedragsdeskundige wordt door haar leidinggevende gevraagd om die overgangen voor te bereiden en te begeleiden. Daar komt nogal wat bij kijken, wonen en werk hangen immers samen met vervoer, inkomen, prettig voelen in de buurt, goede ondersteuning, etc. En wat zijn de behoeften en verlangens van de persoon in kwestie hierin precies?

De gedragskundige raadpleegt onze site op het onderdeel Praktijk en navigeert daarin door de diverse onderwerpen. Ze komt allerlei links tegen naar checklists en tips uit het onderdeel Instrumenten die zij goed kan gebruiken. Ook zijn er links naar bronnen in de Bibliotheek en naar paragrafen van de Publicatie. Ook daar maakt ze gebruik van, want die bieden nuttige achtergrondinformatie voor waar ze mee bezig is.

Conclusies

- Bundeling van kennis over inclusie is zinvol en bruikbaar voor het maken van volgende stappen in het realiseren van inclusie in onze samenleving.
- De versnippering van de kennis over inclusie is in dit onderzoeksproject erg zichtbaar geworden. Door de al ontwikkelde kennis bijeen te brengen, overzichtelijk te bundelen en in een publicatie en website toegankelijk naar buiten te brengen, is een voertuig ontstaan voor toenemende participatie van mensen met een beperking.
- De site vormt zo een naslagwerk voor iedereen die wil weten welke kennis over inclusie beschikbaar is en waar leemtes zijn. Hiermee is een voertuig ontstaan voor toenemende participatie van mensen met een beperking. Het is een rijk gevulde database, voor zowel beleid als verder onderzoek.

Dr. M.I.M. (Martin) Schuurman

Kalliope Consult

Email: kalliopeconsult@ziggo.nl

Website: www.kalliopeconsult.nl

Tel: 06.12871927